

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

Col. 2. v. 3. & si voluisset, angelicis linguis potuisset loqui, sed demittit se ad captum auditorum, & stylo simplici per parabolas mysteria regni sui proponit, ut hoc docendi modo Ecclesiae ministris normam praescriberet, secundum quam ipsi quoque non in persuasoriis humanae sapientiae verbis, sed in ostensione Spiritus & potentiae sermones suos ad populum instituerent, ut de seipso scribit, 1. Cor. 2. v. 1.

3. *Affectualiter*, & diversum auditorum suorum in audiendo verbo divino studium graviter perstringit, quia videbat non omnes pari intentione accessisse. Hinc clamat sub finem parabola: Qui habet aures ad audiendum audiat. Ita quilibet concionator, cum zelo quodam suggestum concendere, & pro auditorum conditione sermones suos prudenter informare debet, ne sit sal factuum, quod condire nesciat, Matth. 5. v. 13.

De Secundo.

Vidimus Concionatoris personam, videbimus etiam *Auditorum Coronam*, qui describuntur in Textu

1. *Ratione quantitatis*. Nam convenerat turba plurima, inquit Evangelista, & κατά πλῆθος ad Christum properabant.

Erubescant nostri homines. Turba haec aliquot milliaria ad Christum proficiscitur, ut conciones ipsius audiret. Nos praeforibus habemus, & tamen audire nolumus. Hoc vindicabit Dominus, & famem immittere audiendi verbum Dei, Amos 8. v. 11. imò planè auferet regnum, & ad gentes migrabit, qui meliores fructus dabunt, Matth. 21. v. 34.

2. *Ratione qualitatis*, Notatur enim

1. *Genus*, quod non fuerint ex familia Herodis, vel Pontificum, sed de media ple-

be cives, opifices & agricolae. Quid igitur mirum, si & hodie pauci potentes & divites & nobiles concionibus sacris inter sint? Ecclesia est populus pauper & egenus, Soph. 3. v. 12. non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, sed quae stulta sunt mundi, elegit Deus, ut confundat sapientes, 1. Cor. 1. v. 26. vide etiam Jac. 2. v. 5. nam Deus non est acceptor personarum, sed in omni gente, qui timet Deum & iustitiam operatur, acceptus est illi, Actor. 10. v. 35.

2. *Zelus*. Nam properant ad Christum itinere pedestri, neglectis domi rebus suis œconomicis, adeoq; curam animarum domesticam cura potiorum ducunt. Apud nos hodie pietatis fervor penitus refrigit, pleriq; terrena sectantur, & cibum animae negligunt. Excutiamus igitur veterum hunc, & quoties campanae pulsus audimus, toties cum hac plebecula ad templum properemus, dicentes: Ecce Deus meus ad seminandum iterum exibat: veniam ergò, ut ager cordis mei bono semine impleatur, aliàs turba haec in novissimo die contra nos surget, exemplo Reginae Austri, Matth. 12. v. 42.

3. *Ratione disparitatis*. Nam diverso studio sequuntur Christum, 1. Quidam sunt *literales*, qui exterius verbum audiunt, de sensu parum solliciti. De his Christus ait: Quod datum sit ipsis verbum nosse per parabolas, ut videntes non videant, & audientes non audiant, in iustam videlicet oscitantiae poenam quia discedebant, & explicatorem flocci pendebant. Aliàs voluntate antecedente sive misericordiae vult Deus omnibus doctrinam Evangelii innotescere, sicut omnibus eandem sinit praedicari. Non autem vult absolute, & simpliciter, sed cum expressa hac conditione, ut mediis à se ordi-

nat

natis legitimè utantur, inde consequenter fit, ut, qui media illa contemnunt & rejiciunt, ad agnitionem veritatis non perveniant, & nudis parabolis à Deo pascantur, quam voluntatem consequentem sive justitiæ Theologi nominant, idque non ex absoluto aliquo decreto, sed proprio ipsorum vitio, quia enim per verbum illuminari & emolliri noluerunt, indurationis & occæcationis pœnam justo judicio Deus ipsis immittit, quæ gravissima & maximè tremenda contumacibus verbì contemptoribus debita pœna est, Ps. 81. v. 13. videmus inde, quod non omnes sancti, qui calcant limina templi, sed multi tantùm fallendi temporis causâ, vel jucundæ novitatis gratiâ conciones ad-eunt, & iisdem vix inchoatis, nedum ad finem deductis iterum descendunt. Verum isti teste, Christo, ex Deo non sunt, Joh. 8. v. 46. Proinde factores simus verbì, & non auditores tantùm, quia si quis auditor est viro consideranti faciem nativitatis suæ in speculo, & dum consideravit se, abijt statim, & obliviscitur qualis fuerit, Jac. 1. v. 22. 23. 24.

Secundò, quidam sunt *spirituales*, qui Christum accedunt, & explicationem parabolæ ab ipso flagitant, ut Apostoli, v. 9. His, Christus inquit, datum est nosse mysteria regni cœlorum quia sensum indagant, quod fit verbum vitæ, Joh. 6. v. 68. lex libertatis, Jac. 2. vers. 12. & virtus Dei ad salutem omnium credenti, Rom. 1. v. 16. quare non superficialiter audiendum, sed perspicendum, si efficaciam illius assequi velimus, Jac. 1. v. 25. hinc vocatur manna absconditum, Apoc. 2. v. 17. cujus dulcedinem nemo percipit, nisi interiore Spiritus Sancti gustu illud delibaverit, juxta illud Davidis Psal. 34.

v. 9. Ebr. 6. v. 4.

De Tertio.

Restat concionis materia, quæ duplex est, & agit

1. De agro malo.

2. De agro bono.

Malus ager est, ubi semen cadit

1. *In viam*, & conculcatur, aut ab avibus devoratur, quo nomine intelliguntur ii, qui verbum negligenter audiunt, & cogitationibus alienis radicationem seminis cœlestis impediunt. Tunc venit Diabolus corvus ille infernalis, & rapit verbum ex cordibus eorum, ne credant & salventur. O horrendum spectaculum! Corrigite ergò vos mei, hanc oscitantiam, & seriis precibus Deum orate, ut ostium cordis aperiat, corvos infernales abigat, & verbum auditum suâ gratia obsignet, ille enim habet clavem Davidis, quâ cor Lydiæ aperuit, Act. 16. v. 14. Hinc Chrysostomus: Qui pratum transit, florem accipit, qui hortum præterit fructum colligit, & qui à convivio surgit, & reliquias filiis suis affert: Sic ex concione aliquid semper animæ tuæ domum reporta: Qui enim verbum Dei audiunt, & custodiunt, hos beatos Christus prædicat, Luc. 8. v. 15.

2. *In petram*, & à sole ustulatur, quod Christus de iis interpretatur, qui cum gaudio verbum accipiunt, sed radices non habent, quia ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt.

Tales sunt

1. *Obsinati*, qui indurant facies suas instar petrae, & non volunt converti, Jer. 5. v. 3. quemadmodum enim pluvia humectat quidem petram, sed non molliit: Ita ejusmodi adamantina hominum corda pluvia verbì divini tangit quidem, sed nō penetrat, id est, audiunt quidem conciones legales, sed has

K 3

pro-